

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ &
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ
Π.Κανελλοπούλου 4 - 101 77 ΑΘΗΝΑ
ΑΡΜΟΔΙΟΣ: ΑΝΘ/ΜΟΣ ΤΟΛΜΙΑΣ Κίμων
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 213-1520440, POL: 1024140
E-mail: dkatm1@astynomia.gr
Αρ. Πρωτ.: 7100/5/22-β

ΠΡΟΣ: Όλες τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας
ΚΟΙΝ: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
α. Γραφείο κ. Υπουργού.
β. Γραφείο κ. Υφυπουργού.
γ. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Τάξης
δ. Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
Επιτελικό Γραφείο κ. Αρχηγού

**ΘΕΜΑ: «Οδηγός Αντιμετώπισης και Διαχείρισης περιστατικών βίας σε βάρος
Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+ πολιτών»**

A. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ.

1. Σύμφωνα με το άρθρο 82Α του Ποινικού Κώδικα, έχει τελεστεί έγκλημα με ρατσιστικά χαρακτηριστικά, εάν η επιλογή του παθόντος έγινε λόγω των χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκείας, αναπηρίας, γενετήσιου προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου του θύματος.

Το έγκλημα αυτό επιφέρει αυξημένες ποινές. Δηλαδή, το έγκλημα (π.χ. ανθρωποκτονία, σωματική βλάβη, ασέλγεια, βιασμός, προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας, απειλή-εκφοβισμός, εξύβριση, κ.α.) τιμωρείται αυστηρότερα όταν πραγματοποιείται με ρατσιστικό κίνητρο (στοχοποίηση/ επιλογή του θύματος λόγω της φυλής του, του χρώματος του, της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής του, των γενεαλογικών καταβολών του, της θρησκείας του, της αναπηρίας του, του σεξουαλικού προσανατολισμού του, της ταυτότητας ή των χαρακτηριστικών φύλου του).

2. Στην ελληνική έννομη τάξη, το γενικό πλαίσιο προστασίας της απαγόρευσης των διακρίσεων απορρέει από θεμελιώδεις **συνταγματικές διατάξεις**. Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου (**άρθρο 2 παρ. 1**), η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και η συμμετοχή στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας (**άρθρο 5 παρ. 1**), η απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων (**άρθρο 5 παρ. 2**), η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης (**άρθρο 13 παρ. 1**), το απαραβίαστο της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (**άρθρου 9 παρ. 1**), το δικαίωμα στην εργασία (**άρθρο 22**) διαμορφώνουν ένα επαρκές νομοθετικό καθεστώς προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

3. Παράλληλα, ο Έλληνας νομοθέτης με τον **ν. 927/79 όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4285/2014 (Α'-191)**, έχει μεριμνήσει για την τιμωρία κάθε εκ προθέσεως δημόσιας υποκίνησης, πρόκλησης, διέγερσης ή προτροπής σε πράξεις ή ενέργειες, οι οποίες δύνανται να προκαλέσουν διακρίσεις, μίσος ή βία και στρέφονται κατά προσώπων ή ομάδων προσώπων, που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την αναπηρία.

Ειδικότερα, με το **ν. 4285/2014 (Α'-191)** τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του υφιστάμενου έως τότε αντιρατσιστικού νόμου (ν. 927/79), προκειμένου οι τελευταίες να είναι αντίστοιχες με την Απόφαση - Πλαίσιο του 2008/913/ΔΕΥ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 28ης/11/2008 «για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου».

4. Επιπλέον, ο ν. 4443/2016 (Α'-232) για την «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού» αποτελεί τομή για την προαγωγή της αρχής της ισότητας και την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη χώρα μας. Με το νόμο αυτό προωθείται η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, ενώ ταυτόχρονα με τον εν λόγω νόμο είναι ενσωματωμένες στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2000/43/EK και η Οδηγία 2000/78/EK της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες αφορούν την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων, ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής.

5. Ο Ν. 4491/2017 για τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, προβλέπει ότι το πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αναγνώριση της ταυτότητας φύλου του, ως στοιχείου της προσωπικότητάς του και δικαίωμα στο σεβασμό της προσωπικότητάς του με βάση τα χαρακτηριστικά φύλου του (άρθρο 1). Ως ταυτότητα φύλου νοείται ο εσωτερικός και προσωπικός τρόπος με τον οποίο το ίδιο το πρόσωπο βιώνει το φύλο του, ανεξάρτητα από το φύλο που καταχωρίστηκε κατά τη γέννησή του με βάση τα βιολογικά του χαρακτηριστικά. Η ταυτότητα φύλου περιλαμβάνει την προσωπική αίσθηση του σώματος, καθώς και την κοινωνική και εξωτερική έκφραση του φύλου, τα οποία αντιστοιχούν στη βούληση του προσώπου. Η προσωπική αίσθηση του σώματος μπορεί να συνδέεται και με αλλαγές που οφείλονται σε ιατρική αγωγή ή άλλες ιατρικές επεμβάσεις που επιλέχθηκαν ελεύθερα. Ο νόμος δεν προβλέπει οποιεσδήποτε ιατρικές προϋποθέσεις ή γνωματεύσεις, η διαδικασία είναι δικαστική μέσω του Άρθρου 782 Κ.Πολ.Δ., υπό την προϋπόθεση ότι το πρόσωπο είναι άγαμο, ενώ υπάρχουν ειδικές προβλέψεις για τα ανήλικα πρόσωπα άνω των 15 ετών.

6. Παράλληλα, έχει προβλεφθεί ρητά με τον «Κώδικα Δεοντολογίας του Αστυνομικού», [π.δ. 254/2004 (Α'-238)] η υποχρέωση εφαρμογής της γενικής αρχής της απροκατάληπτης και με κοινωνική ευαισθησία προσέγγισης του πολίτη από τον αστυνομικό -η οποία αποτελεί ειδικότερη αρχή της αρχής της χρηστής διοίκησης, καθώς και η υποχρέωση παροχής από τον αστυνομικό ιδιαίτερης φροντίδας προς τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Ειδικότερα, ο Κώδικας αυτός αποτελεί, γενικά, ένα κείμενο διακήρυξης αρχών που πρέπει να διέπουν τις ενέργειες, τις συμπεριφορές και τις στάσεις του αστυνομικού, ώστε να αναδεικνύεται η επαγγελματική και ηθική του πληρότητα, ως υπεύθυνου δημόσιου λειτουργού και πολίτη. Βασικό στόχο για την έκδοσή του αποτέλεσε η ενημέρωση του αστυνομικού προσωπικού αναφορικά με τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά του, κατά την αστυνομική δράση και πρακτική και κατά την προανακριτική διαδικασία, η ευαισθητοποίησή του καθώς και η οριοθέτηση της συμπεριφοράς του έναντι του κοινωνικού συνόλου, εντός του πλαισίου της νομιμότητας.

Σημειώνεται, ότι ο Κώδικας Δεοντολογίας του Αστυνομικού, βάσει του σκοπού που υπηρετεί, συμπεριλαμβάνει κατευθυντήριες αρχές και κανόνες και δεν υποκαθιστά τη νομοθεσία με την οποία ρυθμίζονται οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα των αστυνομικών. Η τήρηση του Κώδικα αποτελεί θεσμική υποχρέωση του αστυνομικού και η παραβίαση των διατάξεών του επισύρει τις κυρώσεις που προβλέπονται από το πειθαρχικό δίκαιο του αστυνομικού προσωπικού, (πέραν των τυχόν προβλεπόμενων κυρώσεων του ουσιαστικού ποινικού δικαίου). Για το λόγο αυτό άλλωστε αποτελεί αντικείμενο διδασκαλίας προς όλους τους αστυνομικούς.

B. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ.

1. **Ρατσισμός:** Η πεποίθηση πως ένα χαρακτηριστικό όπως η «φυλή», το χρώμα, η γλώσσα, η θρησκεία, η εθνικότητα, η εθνική και εθνοτική καταγωγή, η αναπηρία, η κατάσταση υγείας, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ταυτότητα και τα χαρακτηριστικά φύλου δικαιολογεί την περιφρόνηση, τον υποβιβασμό της αξιοπρέπειας ή της αξίας της ζωής και της σωματικής ακεραιότητας για ένα άτομο ή μία ομάδα προσώπων ή την έννοια της υπεροχής ενός ατόμου ή μίας ομάδας ατόμων έναντι άλλων. Η εξουσία και η κακή χρήση της συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τον ρατσισμό. Ο ρατσισμός ορίζεται ταυτόχρονα από

εκείνους που έχουν εξουσία και καθορίζει τις σχέσεις εξουσίας μεταξύ των δραστών και των θυμάτων. Τα θύματα του ρατσισμού βρίσκονται σε αδύναμη θέση. Η προκατάληψη ή η αρνητική κρίση άλλων προσώπων ή ομάδων (χωρίς σημαντική γνώση ή εμπειρία αυτών των ατόμων ή ομάδων), συνδέεται επίσης με τον ρατσισμό. Ως εκ τούτου, ο ρατσισμός μπορεί να γίνει κατανοητός ως η πρακτική μετάφραση των προκαταλήψεων σε πράξεις ή μορφές μεταχείρισης άλλων από εκείνους που κατέχουν εξουσία και, επομένως, είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν αυτές τις ενέργειες.

Μισαλλοδοξία: Η έλλειψη σεβασμού ή ανοχής, η εχθρότητα για κάθε αντίθετη πρακτική ή πεποίθηση. Περιλαμβάνει επίσης την απόρριψη ανθρώπων που γίνονται αντιληπτοί ως διαφορετικοί, λόγω χαρακτηριστικών όπως η φυλή, το χρώμα, η γλώσσα, η θρησκεία, η εθνικότητα, η εθνική και εθνοτική καταγωγή ή αναπηρία, η κατάσταση υγείας, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ταυτότητα και τα χαρακτηριστικά φύλου. Η μισαλλοδοξία μπορεί να εκδηλωθεί με ένα ευρύ φάσμα ενεργειών, όπως η αποφυγή συναναστροφής, η ρητορική μίσους και ο σωματικός τραυματισμός ή ακόμα και η δολοφονία.

2. Διάκριση: Οι διακρίσεις συμβαίνουν όταν τα άτομα αντιμετωπίζονται λιγότερο ευνοϊκά από ότι άλλα άτομα βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση μόνο επειδή ανήκουν ή θεωρείται ότι ανήκουν σε μια συγκεκριμένη ομάδα ή κατηγορία ατόμων. Οι άνθρωποι ενδέχεται να υφίστανται διακρίσεις χαρακτηριστικών όπως η φυλή, το χρώμα, η γλώσσα, η θρησκεία, η εθνικότητα, η εθνική και εθνοτική καταγωγή, η αναπηρία, η κατάσταση υγείας, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ταυτότητα και τα χαρακτηριστικά φύλου, και για πολλούς άλλους λόγους. Οι διακρίσεις, οι οποίες είναι συχνά αποτέλεσμα προκαταλήψεων, κάνουν τους ανθρώπους αδύναμους, τους εμποδίζουν να γίνουν ενεργοί πολίτες και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και σε πολλές περιπτώσεις τους αποκλείουν από την πρόσβαση στην εργασία, τις υπηρεσίες υγείας, την εκπαίδευση ή τη στέγαση.

Η διάκριση μπορεί να λάβει τις ακόλουθες μορφές:

α) Ως «άμεση διάκριση» νοείται όταν ένα πρόσωπο υφίσταται, για λόγους φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν της οποίας τυγχάνει, έτυχε ή θα ετύγχανε άλλο πρόσωπο, σε ανάλογη κατάσταση.

β) Ως «έμμεση διάκριση» νοείται όταν μία εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική μπορεί να θέσει πρόσωπα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με άλλα πρόσωπα.

γ) Η «παρενόχληση» νοείται ως διάκριση, εφόσον σημειώνεται ανεπιθύμητη συμπεριφορά με σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας προσώπου και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος.

δ) Ως «διάκριση», νοείται επίσης, οποιαδήποτε εντολή για την εφαρμογή διακριτικής μεταχείρισης σε βάρος προσώπου λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

ε) Ως «διάκριση λόγω σχέσης» νοείται η λιγότερη ευνοϊκή μεταχείριση ενός προσώπου λόγω της στενής του σχέσης με πρόσωπο ή πρόσωπα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

στ) Ως «διάκριση λόγω νομιζόμενων χαρακτηριστικών» νοείται η λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση ενός προσώπου που εικάζεται ότι διαθέτει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

ζ) Ως «πολλαπλή διάκριση» νοείται οποιαδήποτε διάκριση, αποκλεισμός ή περιορισμός, σε βάρος προσώπου, που βασίζεται σε περισσότερους από έναν από τους ανωτέρω λόγους.

η) Η «άρνηση εύλογων προσαρμογών» για τα άτομα με αναπηρία ή χρόνια πάθηση νοείται ως διάκριση. Ως «εύλογες προσαρμογές» νοούνται οι απαραίτητες και κατάλληλες τροποποιήσεις, ρυθμίσεις και ενδεδειγμένα μέτρα, που απαιτούνται σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να διασφαλιστεί για τα άτομα με αναπηρία ή χρόνιες ασθένειες η αρχή της ίσης μεταχείρισης, οι οποίες δεν επιβάλλουν δυσανάλογο ή αδικαιολόγητο βάρος στον εργοδότη.

3. Έγκλημα με ρατσιστικά χαρακτηριστικά: Έγκλημα με ρατσιστικά χαρακτηριστικά ονομάζεται ένα έγκλημα το οποίο τελέστηκε κατά παθόντος, η επιλογή του οποίου έγινε λόγω των χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκείας, αναπηρίας, γενετήσιου/σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

Σύμφωνα με τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), τα εγκλήματα μίσους είναι εγκληματικές πράξεις που προκαλούνται από μίσος ή προκατάληψη έναντι συγκεκριμένων ομάδων ανθρώπων. Συνεπώς, για να θεωρηθεί έγκλημα μίσους, το αδίκημα πρέπει να πληροί δύο κριτήρια:

i) η πράξη πρέπει να συνιστά αδίκημα βάσει του ποινικού δικαίου και

ii) η πράξη πρέπει να έχει παρακινήθει από προκατάληψη.

Τα κίνητρα προκατάληψης μπορούν να οριστούν ευρέως ως προκατειλημμένες αρνητικές απόψεις, στερεοτυπικές παραδοχές, μισαλλοδοξία ή μίσος κατά μίας συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας, η οποία έχει κοινά χαρακτηριστικά όπως η φυλή, η εθνοτική ομάδα, η γλώσσα, το θρήσκευμα, η εθνικότητα, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ταυτότητα φύλου ή οποιοδήποτε άλλο θεμελιώδες χαρακτηριστικό. Οι άνθρωποι με αναπηρία μπορούν επίσης να είναι θύματα εγκλημάτων μίσους.

Τα εγκλήματα μίσους μπορεί να περιλαμβάνουν απειλές, εκφοβισμό, βανδαλισμό και φθορά περιουσίας, επίθεση, φόνο ή οποιοδήποτε άλλο ποινικό αδίκημα που διαπράττεται με κίνητρο προκατάληψης. Ωστόσο, έγκλημα μίσους μπορεί να είναι και οποιοδήποτε άλλο ποινικό αδίκημα το οποίο διαπράττεται με σκοπό την έκφραση μίσους απέναντι σε ένα άτομο ή πληθυσμιακή ομάδα με προστατευμένα χαρακτηριστικά.

4. Δημόσια υποκίνηση σε βία ή μίσος: Η με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, υποκίνηση, πρόκληση, διέγερση ή προτροπή σε πράξεις ή ενέργειες που μπορούν να προκαλέσουν διακρίσεις, μίσος ή βία κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων, που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την αναπηρία, κατά τρόπο που εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή ενέχει απειλή για τη ζωή, την ελευθερία ή τη σωματική ακεραιότητα των ως άνω προσώπων.

Επιπλέον, η με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, επιδοκιμασία, ευτελισμός ή κακόβουλη άρνηση της ύπαρξης ή της σοβαρότητας εγκλημάτων γενοκτονιών, εγκλημάτων πολέμου, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, του Ολοκαυτώματος και των εγκλημάτων του ναζισμού που έχουν αναγνωριστεί με αποφάσεις διεθνών δικαστηρίων ή της Βουλής των Ελλήνων και η συμπεριφορά αυτή στρέφεται κατά ομάδας προσώπων ή μέλους της που προσδιορίζεται με

βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την αναπηρία, όταν η συμπεριφορά αυτή εκδηλώνεται κατά τρόπο που μπορεί να υποκινήσει βία ή μίσος ή ενέχει απειλητικό ή υβριστικό χαρακτήρα κατά μίας τέτοιας ομάδας ή μέλους της.

Η ρητορική μίσους συχνά συνοδεύεται από τη διασπορά ψευδών ειδήσεων στο διαδίκτυο μέσω και των δημοφιλών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης με αποτέλεσμα να αποκτούν υπόσταση και να διαμορφώνουν άποψη σε μερίδα της κοινής γνώμης (γίνονται τελικά πιστευτές από μεγάλη μερίδα του κοινού).

5. Ομοφοβία – Τρανσοφοβία - Αμφιφοβία - Ιντερφοβία: Παράλογος φόβος και αποστροφή κατά ατόμων λεσβιών, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων, τρανς ή ίντερσεξ (Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+), βασισμένη στην προκατάληψη.

6. Σεξουαλικός προσανατολισμός: Η συναισθηματική, συντροφική και σεξουαλική έλξη με άτομα ίδιου φύλου ή διαφορετικού φύλου ή περισσότερων από ένα φύλα.

7. Ταυτότητα φύλου: Ο εσωτερικός και προσωπικός τρόπος με τον οποίο το ίδιο το πρόσωπο βιώνει το φύλο του, ανεξάρτητα από το φύλο που καταχωρίστηκε κατά τη γέννησή του με βάση τα βιολογικά/ανατομικά του χαρακτηριστικά.

8. Χαρακτηριστικά φύλου: Τα χρωμοσωμικά, γονιδιακά και ανατομικά χαρακτηριστικά ενός ατόμου, τα οποία περιλαμβάνουν πρωτογενή χαρακτηριστικά όπως αναπαραγωγικά όργανα και γεννητικά όργανα ή/και χρωμοσωμικές δομές και ορμόνες καθώς δευτερεύοντα χαρακτηριστικά όπως μυϊκή μάζα, κατανομή μαλλιών, στήθος ή/και σωματική δομή.

9. Στερεότυπο: Η εφαρμογή σε ένα μέλος ή στα μέλη μίας ομάδας ατόμων μίας γενικευμένης πεποίθησης σχετικά με τα χαρακτηριστικά εκείνων που ανήκουν σε αυτήν την ομάδα ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μέλους ή των μελών. Οι θεωρητικοί επισημαίνουν ότι η κατηγοριοποίηση μέσω στερεοτύπων είναι άδικη καθώς στις κρίσεις για τις ομάδες αγνοούνται οι ατομικές διαφορές.

10. Προκατάληψη: Σταθερή και συνεπής τάση ανταπόκρισης, συνήθως με αρνητικό τρόπο προς τα μέλη μιας συγκεκριμένης ομάδας. Λειτουργεί συχνά ως «πρίσμα» υπό το οποίο γίνονται αντιληπτές οι πληροφορίες και τα δεδομένα. Οι προκαταλήψεις, οι οποίες βασίζονται στα στερεότυπα, εμποδίζουν την αποτελεσματική επικοινωνία των ομάδων μεταξύ τους.

Γ. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΜΙΣΟΥΣ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΛΟΑΤΚΙ+ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ.

1. Βασισμένο στον ορισμό των εγκλημάτων μίσους, εγκλήματα μίσους σε βάρος της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας είναι τα εγκλήματα που έχουν ως κίνητρο τη βία ή την προκατάληψη απέναντι σε λεσβίες, ομοφυλόφιλους, αμφισεξουαλικούς και τρανς ανθρώπους.

2. Βία υποκινούμενη σε βάρος ΛΟΑΤΚΙ+ σημαίνει ότι ο δράστης επέλεξε τον στόχο (θύμα) του εγκλήματος σύμφωνα με το πραγματικό ή αντιληπτό σεξουαλικό προσανατολισμό ή γενετήσια ταυτότητα. Ο στόχος μπορεί να είναι ένα πρόσωπο / ομάδα ανθρώπων / περιουσία που ορθά ή λανθασμένα συνδέονται με την κοινότητα των Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι+. Δηλαδή ένα έγκλημα με ρατσιστικά χαρακτηριστικά μπορεί να είναι οποιοδήποτε έγκλημα, το οποίο διαπράττεται λόγω των ΝΟΜΙΖΟΜΕΝΩΝ χαρακτηριστικών ή κατά νομικών/φυσικών προσώπων που σχετίζονται με αυτή την πληθυσμιακή ομάδα (π.χ. υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημοσιογράφους κ.τ.λ.).

Είναι πολύ σημαντικό να αναγνωρίζονται οι δείκτες προκατάληψης για τα εγκλήματα μίσους κατά των Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+, καθώς αυτό θα μπορούσε να βοηθήσει τις αρχές να αποφασίσουν πότε η σχετική υπόθεση θα πρέπει να ερευνάται σαν πιθανό έγκλημα μίσους.

Ακολουθεί ενδεικτική λίστα με δείκτες προκατάληψης:

i) ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ.

- Μήπως ο μάρτυρας ή θύμα αντιλήφθηκε ότι η εγκληματική πράξη που προέκυψε είχε κίνητρο τη βία κατά Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+ ατόμων; (ενδέχεται το θύμα ή ο μάρτυρας να μη έχει συνειδητοποιήσει ότι είναι το θύμα ενός εγκλήματος μίσους. Μπορεί να αρνείται ή να εύχεται να μην είναι έγκλημα μίσους καθώς μπορεί να αρνείται ότι είναι ένα άτομο Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+).
- Το θύμα εμπλέκεται σε δράση προώθησης των δικαιωμάτων/ θεμάτων/ υπηρεσιών των Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+ ατόμων τη στιγμή του περιστατικού;
- Το θύμα ήταν σύντροφος; Κρατούσαν τα χέρια ή αντάλλαξαν φιλία; Φορούσαν σήματα/κορδέλες/ ρούχα των Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+ (ουράνιο τόξο/ροζ ή μαύρα τρίγωνα);
- Ήταν το θύμα προφανώς αναγνωρίσιμο ως Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+ σύμφωνα με το ντύσιμο, τη συμπεριφορά ή την παρουσία του;
- Είναι το θύμα γνωστό στο ευρύ κοινό ως Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+ άτομο ή υποστηρίζει τα δικαιώματα της συγκεκριμένης ομάδας πολιτών;

ii). ΣΧΟΛΙΑ, ΓΡΑΠΤΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ, ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΕΣ.

- Ο δράστης χρησιμοποίησε ομοφοβική ή τρανσοβική γλώσσα ή ορολογία όταν διέπραττε το αδίκημα;
- Ο δράστης αναφέρθηκε στον αντιληπτό σεξουαλικό προσανατολισμό ή τη διεμφυλική του κατάσταση ή την ταυτότητα του φύλου του θύματος;
- Ο δράστης έγραψε ομοφοβική ή τρανσοφοβική δήλωση ή αναφέρθηκε γραπτώς στην αντιληπτή ταυτότητα φύλου ή στον σεξουαλικό προσανατολισμό (π.χ. με ηλεκτρονική/ φυσική αλληλογραφία, κοινωνικά μέσα δικτύωσης);
- Ο δράστης χρησιμοποίησε χειρονομίες που υποδεικνύουν σεξουαλικό προσανατολισμό;
- Στη σκηνή του εγκλήματος υπάρχουν αποτυπωμένα ομοφοβικά ή τρανσοφοβικά συνθήματα (γκράφιτι)?

iii) ΕΜΠΛΟΚΗ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΜΙΣΟΥΣ Ή ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥΣ.

- Ο δράστης αναγνωρίστηκε ως μέλος μιας οργανωμένης ομάδας μίσους;
- Ο δράστης επέδειξε με το ντύσιμο ή με κάποιο τατουάζ ένδειξη ότι ανήκει σε οργανωμένη ομάδα μίσους;
- Ο δράστης εντοπίζεται διαδικτυακά με κάποια ομάδα μίσους, ή μέσω κοινωνικής δικτύωσης κ.λ.π.;

- Ο κατηγορούμενος είναι γνωστός για ρατσιστικούς λόγους που έχει δημόσια δώσει ή ομοφοβικά ή τρανσφοβικά σχόλια ή δημόσιους λόγους (γραφτώς ή προφορικά);
- Κάποια ομάδα μίσους ανέλαβε την ευθύνη για το περιστατικό;

iv) *ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ*

ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ.

- Μήπως η επίθεση έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια μιας Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι. εκδήλωσης (Φεστιβάλ υπερηφάνειας);
- Μήπως η επίθεση έλαβε τόπο σε χρονική στιγμή η οποία έχει ιδιαίτερη σημασία για τους ΛΟΑΤΚΙ;
- Η επίθεση έγινε κοντά σε Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+ κτίριο/μπαρ/κέντρο;
- Μήπως η επίθεση έγινε σε τόπο γνωστό ως σημείο συνάντησης Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+ ατόμων;
- Μήπως η επίθεση έγινε σε τόπο γνωστό για γνωριμίες Λ.Ο.Α.Τ.Κ.Ι.+ ατόμων;
- Μήπως το περιστατικό έγινε κοντά σε περιοχή που δρουν ομάδες αντίθετες ιδεολογικά;

v) *ΠΡΟΤΥΠΟ/ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ Η ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ.*

- Το περιστατικό έγινε σε τοποθεσία / χρόνο που προηγούμενα περιστατικά διαδραματίστηκαν ή τελέστηκαν κατά παρόμοιο χρόνο;
- Υπάρχει πρότυπο στον τύπο της επίθεσης /συνθήματα/βία;
- Ο δράστης έχει ιστορικό δράσης τέτοιου τύπου αδικημάτων;

vi) *ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ.*

- Υπήρξε ασυνήθιστο επίπεδο βίας/βαναυσότητας ή σεξουαλικής βίας που να σχετίζεται με την υπόθεση ή να μην συνάδει με τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης;
- Η βία επικεντρώθηκε σε σεξουαλικά ή γενετικά όργανα;

vii) *ΕΛΛΕΙΨΗ ΑΛΛΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ.*

- Ο δράστης επέδειξε απουσία οικονομικού ή άλλου κινήτρου κατά τη διάρκεια τέλεσης της επίθεσης (απουσία κλοπής κατά τη διάρκεια της επίθεσης ή της διάρρηξης);

